

Шахматна МИСЪЛ

7

СОФИЯ 1954

СЪДЪРЖАНИЕ

	стр.
Майсторът на спорта по шахмат — централна фигура в шахматното движение	97
О. Нейкирх — Участието на Н. Минев в зоналния турнир	98
Евг. Яковлев — Благоевградският полуфинал	99

ПАРТИИ

С. Квятковски — № 91. Виенска партия. Квятковски—Хаджипетров	101
Р. Бобеков — № 92. Испанска партия. Пъдевски—Яковлев	101
П. Иванов — № 93. Испанска партия. Аянски—Кюлюмов	102
Евг. Яковлев — № 94. Сицилианска защита. Яковлев—Аянски	102
В. Попов — № 95. Староиндийска защита. Попов—Атанасов	103
М. Вълчанов — № 96. Холандска защита. Попов—Пелитов	103
А. Хаджипетров — № 97. Дамски гамбит. Ал. Хаджипетров—Сиджаков	104
Е. Лозев — № 98. Защита Нимцович. Пантелеев—Пъдевски	104
Здр. Милев — № 99. Испанска партия. Лилянтал—Лившин	105
Бр. Улрих — № 100. Славянска защита. Улрих—Шенк	105

ПАРТИИ ЗА САМОСТОЯТЕЛЕН АНАЛИЗ

№ 101. Френска защита. Керес—Уейд	106
№ 102. Защита Каро-Кан. Бронщайн—Голомбек	106
№ 103. Староиндийска защита. Голомбек—Бронщайн	106
№ 104. Защита Нимцович. Болбочан—Керес	106
№ 105. Защита Грюнфелд. Уейд—Корчной	106
№ 105. Защита Нимцович. Войкулеску—Холмов	106
№ 106. Сицилианска защита. Пахман—Чокълтеа	106

ШАХМАТНИ ВЕСТИ	106
----------------	-----

УЧЕБЕН ОТДЕЛ

Ал. Кипров — Висящи пешки	107
М. Кантарджиев — За погрешно записания ход при отлагането	108

ИЗ ШАХМАТНАТА ТЕОРИЯ

Здр. Милев — Дебютен преглед на мача Ботвиник—Смислов	92
Намерете най-добрия ход	111

ОТДЕЛ КОМПОЗИЦИЯ

К. Хайрабедян — За съществените елементи на тема „Рухлис“	112
---	-----

На корицата: Участниците в зоналния турнир в Чехословакия

Редакционна колегия

А. Малчев (отг. редактор), Ал. Цветков, Ол. Нейкирх, арх. Вл. Рангелов, Ал. Кипров, Б. Божков, Здр. Милев, М. Бобоцов, М. Вълчанов, Н. Минев, Н. Охридски, П. Петров

Редакция и администрация—ул. „Ст. Караджа“ № 5, София — Тел. 7-04-50

ШАХМАТНА МИСТЪЛ

ИЗДАНИЕ НА ВЪРХОВНИЯ КОМИТЕТ
ЗА ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ
ПРИ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

Книжка седма
Година седма — 1954 г.

МАЙСТОРЪТ НА СПОРТА ПО ШАХМАТ — ЦЕНТРАЛНА ФИГУРА В ШАХМАТНОТО ДВИЖЕНИЕ

Званието майстор на спорта е високо отличие, което се удостоверяват нашите най-първи спортисти. То е почетно и пожизнено и се извоюва на спортното поле в честна и другарска борба. За успеха на тази борба са необходими упорита и системна подготовка, голяма издръжливост и високи морално-волеви качества. От майстора на спорта се изисква да отговаря на много показатели. Той трябва да обича физкултурата и спорта изобщо, да бъде носител на значката ГТО, да бъде привързан към своя спортен колектив, да бъде предан строител на социализма и истински родолюбец. В тези изисквания, залегнали в правилника за единната републиканска спортна класификация, е изразено комунистическото разбиране за значението на физическата култура и спорта като средство за възпитаване и за създаване на всеобщо развити хора. В тези изисквания е изразено и общественото значение на званието „майстор на спорта“.

Шахматистът — майстор на спорта израства в средата и условията на шахматното движение. Той е неразривно свързан с него от първите стъпки на своето шахматно квалифициране до най-високото стъпало на спортните успехи. В средата на шахматната организация шахматистът получава своя спортен опит, възпитава се, усъвършенствува своето творчество и достига висока квалификация и майсторско звание. Майсторът на спорта е свързан не само със своя колектив, не само със своята спортна организация, чиито спортни интереси отстоява, но и с масата редови и квалифицирани шахматисти на целокупното шахматно движение. Хилядите български шахматисти се интересуват от успехите и несполуките на майсторите на спорта, разглеждат техните партии, учат се от техните анализи и обяснения, искат да знаят как те работят, как се подготвят за състезания, как са постигнали своите успехи. Творческите и спортни постижения на майсторите на спорта са връх, който наблюдават всички шахматисти, връх, който се стремят да доближат, да достигнат и да надминат всички, които обичат шахматното изкуство. Майсторите на спорта са длъжни да се отзоват на този интерес на редовите и квалифицирани шахматисти. Те трябва да предават своя опит, да споделят своите познания, да вършат това с желание и чувство на отговорност.

Важната роля, която изпълняват майсторите на спорта за издигане на общото ниво на родния шахмат, ги поставя в положението на централна фигура в нашето шахматно движение. В тяхно лице обществото очаква да види съчетанието на всички положителни качества и спортни и обществени добродетели, които се култивират чрез физическата култура и спорта, чрез шахмата като възпитателно средство. Те трябва да бъдат примерни производственици, да се отнасят самокритично към своите слабости, да работят системно и упорито за усъвършенстване на своето спортно майсторство.

На майсторите на спорта трябва да се оказва топла подкрепа в работата им за повишаване на спортното майсторство от цялото наше шахматно движение, от всички организации и институти, които имат задачата да провеждат на дело грижите на

Партията и Правителството за развитието на физическата култура и спорта. Доброволните спортни организации имат най-голяма възможност да помагат на своите майстори на спорта, да им създават добри условия за работа и тренировка, да организират мероприятия, чрез които да предават опита им на редовите шахматисти. Добре работят в това отношение „ЦДНА“ и „Червена звезда“. Шахматните секции в тези организации се интересуват за работата на своите майстори организират лектории, симултани, турнири и др., в които майсторите на спорта предават своите опит и познания и усъвършенствуват своето спортно майсторство.

Добре работеше и ДСО „Академик“, което в миналото имаше и трениор по шахмат, но в последно време в тази организация се чувства известно отслабване на грижите към майсторите на спорта. Трябва да се има предвид, че грижите към майсторите на спорта се проявяват преди всичко и в една подчертана и строга изискателност към тях. ДСО трябва да се интересува как работи всеки неин майстор на спорта да се отнася критично към допусканията от него слабости и да помага за отстраняването им. Шахматната секция към ДСО „Академик“ има да направи твърде много в това отношение, като се имат предвид известни нередни прояви на някои нейни майстори в отборното първенство през 1953 година и сигналите за подобни прояви в някои последни турнири.

Крайно безразличие към своите майстори на спорта — шахматисти проявява ДСО „Червено знаме“. Изобщо тази доброволна спортна организация едва ли знае колко майстори и кандидат-майстори има и кои са те. С такова отношение, разбира се, не може да се очаква, че спортното майсторство на шахматистите в тази организация ще расте.

Заедно с масовото развитие на нашето шахматно движение след Девети септември се издигна твърде високо и спортното и творческо ниво на нашия шахмат. Израстнаха нови майстори, кандидат-майстори и множество силни първоразредници. Международните прояви на нашите първи шахматисти през последните години показаха нисърчителни резултати. През 1953 и 1954 години нашият национален отбор спечели две ценни победи над националния отбор на ГДР, а през м. април т. г. в международния студентски турнир в Осло българските студенти се класираха на трето място, като оставиха зад себе си представителите на всички капиталистически страни. Това са безспорно успехи на нашите майстори на спорта. Те обаче не са достатъчни и не изчерпват възможностите на българския шахмат. Трябва критично да се погледне на обстоятелството, че досега в нашето шахматно движение са израснали само двама международни майстори и нито един гротмайстор. Върху този въпрос сериозно трябва да се замисли нашата републиканска шахматна секция и да вземе необходимите мерки.

Задачата, поставена в решението на БКП за състоянието на физкултурата и спорта, за постигане постиженията на европейските спортсти стои и пред българските шахматисти. Шахматистите майстори на спорта трябва да бъдат в челната редица в борбата за изпълнението на тази задача.

УЧАСТИЕТО НА Н. МИНЕВ В ЗОНАЛНИЯ ТУРНИР

О. НЕЙКИРХ

Току що завърши мачът за световно първенство между Ботвиник и Смилов в Москва и отново започнаха зоналните турнири за следващото световно първенство.

Турнирът на III зона, в който взема участие българският представител — републиканският първенец Николай Минев — се провежда в Чехословакия. Една част от кръговете се играха в самата столица, а другата — в живописното курортно място Марианске Лазне. Турнирът бе посветен на паметта на известния чехословашки международен майстор Ян Фолтис. Участваха 20 шахматисти — представители на 12 страни.

На 29 май в големия салон на радио Прага генерал Яндя, председател на ВКФС в Чехословакия, тържествено откри турнира. Започна се едномесечната упорита борба за извоюване правото на участие в международния турнир, който ще се провежда в Швеция през 1955 година. Това право получават класираните се на първите четири места. Още в началото на турнира пролича, че в добра форма се намират Пахман, Сабо и младият исландец Олафсон, които до 13-я кръг водеха. От 14-я кръг започна да изостава Олафсон. В борбата за „четворката“ се намесиха Щалберг, Слива, Филип, Барца, Шайтар и Клугер. Първите три места се заеха от Пахман, Сабо и Слива. С еднакво число точки на четвърто и пето място се класираха Щалберг и Филип. При това положение е вероятно, до участие в зоналния турнир да бъдат допуснати всички тези пет състезатели.

Минев започна турнира неуверено. В първия кръг той завърши наравно с Филип, макар че в течение на цялата партия упражняваше позиционен натиск. Във втората партия противникът на Минев — полският м. м. Слива явно търсеше равен резултат, който и постигна, като замени повечето фигури, използвайки възможните усложнения.

В третия кръг Минев срещу Палмасон направи редица пропуски и без особена борба загуби.

Четвъртият противник на Минев бе м. м. Лундин — известен със своята остра комбинационна игра. Минев парира много добре опитите на противника си да го атакува и отложи партията с известно преимущество, но анализите доказаха, че то не е достатъчно за победа.

В следващата партия срещу м. м. Шайтар Минев (с бели) избра често прилаганата от него система срещу сицилианска защита с 2. с2—с3. Шайтар се защити много точно и партията завърши наравно.

В шестия кръг Минев се срещна с Пахман. Пахман избра защита Филдор с бели фигури. Започна дълга маневрена борба, в която Минев не издържа напрежение-

то, пожертвува необосновано качество и бе принуден да сложи оръжие.

От седмия кръг започна прелом в играта на Минев. Срещата със Солин му донесе първата победа. Опитът от изиграните партии показа на Минев, че може да се бори успешно срещу своите противници в турнира.

Следващата партия бе с гротмайстор Сабо, един от най-силните шахматисти в света. Сабо игра много силно и солидно. Минев се защитаваше упорито, но все пак партията бе отложена с преимущество за Сабо, което последният с точна игра доведе до победа.

В деветия кръг Минев се срещна с един от лидерите — Олафсон. Минев (с белите) игра дебют Повниани. С точна игра Олафсон изравни играта и партията завърши наравно.

Следващата среща с гротмайстор Щалберг бе една от най-тежките. Разви се упоритата борба. Минев находчиво пожертвува пешка, премина в ендшпил и с много точна игра успя да направи наравно.

В единадесетия кръг Минев спечели хубава партия срещу Ходжа.

В срещата Улман—Минев не се стигна до голяма борба. Улман предложи реми, което Минев прие.

В тринадесетия кръг Минев игра срещу Коскинин, получи преимущество, което при доиграването успя да реализира.

В дебют на двата коня срещу Чокълтеа (бели) Минев избра остро гамбитно продължение. Чокълтеа избягна усложненията и в равна позиция проявниците признаха партията за реми.

Интересно се разви партията с Педерсен — един от най-силните шахматисти на Дания. В системата, известна от партията Найдорф—Котов (Салишбаден, 1948 г.), Педерсен засили играта

на черните с 12... Kg4, успя да изравни и партията завърши наравно.

Маневрена борба се води между победителя в много международни турнири Барца и Минев. Усилията на Барца да получи преимущество се оказаха напразни. Партията се отложи в равна позиция, обаче при доиграването Минев направи пропуск, който донесе неочаквана победа на Барца.

Следващият противник на Минев бе Клугер. Още в дебюта играта придоби много интересен и остър характер. Минев бе ориентира правилно, постигна преимущество и отложи в печеливша позиция. При доиграването след няколко хода противникът му предаде партията.

В осемнадесетия кръг Минев се срещна с шампиона на Египет Басиуни. Партията скоро премина в ендшпил, който бе леко спечелен от Минев.

Последната среща бе с Баланел. Разви се кратка, но интересна партия, която бързо приключи наравно.

Минев завърши турнира с 10 т. (52.63%) и раздели с Клугер и Шайтар десета премия. Това е безспорен успех за него. По време на борбата той показа ценни състезателни качества — разпределяше добре времето си и никога не изпадаше в цайтнот, упорито и изобретателно водеше защитата, почти никой не можа да го надиграе в дебюта, точно разиграваше завършените. Обстоятелството, че Минев за първи път участва в международен турнир и липсата на достатъчен международен опит не му позволиха да разгърне с пълна сила възможностите си. Минев има всички данни да разчита на още по-големи успехи, ако и завнапред продължава да работи системно и упорито за повишаване на своето спортно майсторство.

ТАБЛИЦА НА ТУРНИРА

№	Участници	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Точки	Място
1	Пахман (Чех.)	0	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1	15	1
2	Сабо (Унг.)	1	0	1/2	1/2	1	0	0	1/2	1	1	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1	1	1	14 1/2	2
3	Слива (Полша)	1/2	0	0	1	0	1	1	1/2	1	1/2	1	1/2	1/2	1	1/2	0	1	1	1	1	13	3
4	Филип (Чех.)	1/2	1/2	0	0	1/2	0	1/2	1	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1	1	1	1	12 1/2	3-4
5	Щалберг (Шв.)	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1/2	0	1/2	0	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1	1	1	1	12 1/2	3-4
6	Олафсон (Исл.)	0	0	0	1	1/2	0	1	1	1	1	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1	1	1	1	11 1/2	6
7	Лундин (Шв.)	0	1	0	1/2	1/2	1	0	1	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	0	1/2	1	11	7
8	Баланел (Рум.)	0	1	1/2	0	1	0	0	0	1	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1	1/2	10 1/2	8-9
9	Барца (Унг.)	0	1/2	0	0	1	0	1/2	0	0	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1	10 1/2	8-9
10	Минев (Бълг.)	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	0	0	1	1/2	1/2	1/2	1/2	0	1/2	1	1	1	10	10-12
11	Клугер (Унг.)	0	1/2	0	1/2	1/2	1	1/2	0	1/2	0	0	1/2	1/2	1	0	1	1/2	1	1	1	10	10-12
12	Шайтар (Чех.)	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	10	10-12
13	Улман (ГДР)	1/2	0	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	9 1/2	13
14	Чокълтеа (Рум.)	1/2	0	1/2	0	0	1/2	1/2	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	8 1/2	14
15	Палмасон (Исл.)	0	0	1/2	1/2	0	0	1/2	0	0	1	1	0	1/2	0	0	1/2	1/2	1	0	1	7	15-16
16	Педерсен (Дан.)	0	0	1	0	1/2	1/2	0	1/2	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	7	15-16
17	Коскинин (Фин.)	0	0	0	1/2	0	0	1/2	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	5 1/2	17
18	Басиуни (Египет)	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1/2	1	0	0	0	1/2	0	1	5	18	
19	Солин (Финл.)	0	0	0	0	0	0	1/2	1/2	0	0	0	0	0	1	1/2	1/2	1	1	1/2	4 1/2	19	
20	Ходжа (Албания)	0	0	0	0	1/2	0	0	0	0	0	0	0	0	1/2	0	1/2	0	0	1/2	2	20	

БЛАГОЕВГРАДСКИЯТ ПОЛУФИНАЛ

ЕВГ. ЯКОВЛЕВ

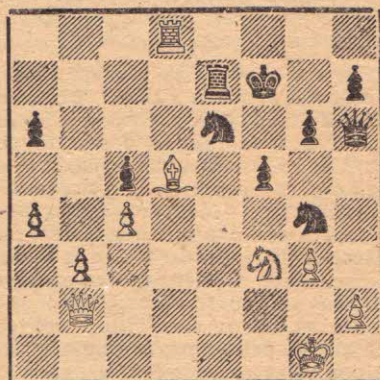
Проведеният през м. юни т. г. в Благоевград полуфинал за републиканско първенство бе първият по време от трите полуфинали, от които ще се излъчат участниците за деветото Републиканско индивидуално първенство. Съставът на турнира бе 15 души, от тях шестима майстори и кандидат-майстори на спорта — Пълевски, В. Попов, Ал. Хаджипетров, Е. Яковлев, Д. Пелитов и М. Кюлюмов и девет първо-разредници — известните вече със своите успехи в различни турнири С. Квятковски, И. Аянски, Хр. Геренски, Б. Атанасов, Д. Пантелеев, Хр. Димитров, П. П. Кузмов, Сиджаков и В. Василев.

Съгласно регламента на турнира, класиралите се на първите пет места получаваша правото да участвуват във финала.

Още в самото начало на състезанието стана ясно, че всеки от участниците упорито ще се бори за влизане в петорката. В първия кръг майсторите трябваше да положат големи усилия да одържат напора на своите по-млади противници. Така напр. Кузмов имаше по-добра позиция срещу Попов, но не издържа докрай и загуби. Яковлев „по чудо“ спаси партията си срещу Пантелеев, а Пълевски не можа да преодолее упоритата защита на Квятковски и се съгласи на реми.

Хаджипетров и Кюлюмов започнаха турнира едва след четвъртия кръг. Това смути до известна степен нормалния развой на състезанието и се отрази неблагоприятно върху играта на самите закъснели участници. Те трябваше да играят по две партии на ден и започнаха с по няколко нули.

В петия кръг интересно протече партията между Яковлев и Геренски.

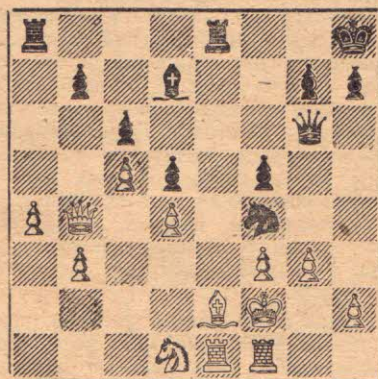

В резултат на остра борба се получи позицията на диаграмата. След дълго обмисляне Яковлев направи своя 36-ти ход $Dh8$ и видимо успокоен, че е нанесъл побеюносния удар, стана от стола. Действително матовите угрози са неотразими. При 36... $De3+$ белият цар се укрива, но има и друг шах, който черните пропуснаха да вземат под внимание — 36... $De1+$ 37. $Cg2$ $Ke3+$. Така неочаквано партията за-

върши наравно с вечен шах.

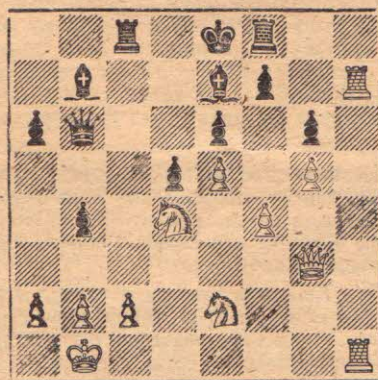
След този кръг Василев имаше 0 т. и практически отпадна от борбата за влизане във финала. Близко до неговото положение бяха Сиджаков, Кузмов и Кюлюмов, които бяха с по 1 т.

В седмия кръг изненада предизвика загубата на В. Попов срещу младия Сиджаков. В този кръг Квятковски загуби от Кюлюмов единствената си партия в турнира. Най-куриозното събитие в този кръг обаче бе партията Хаджипетров—Кузмов. В тази позиция по-

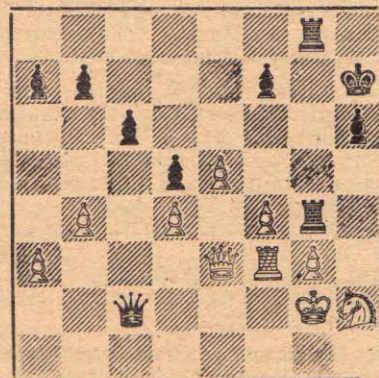
лучена след 28. $Cf2?$ черните продължиха с 28... $Kh3+$ обявявайки вечен шах. И двамата противници не забелязаха очевидната за наблюдателите проста комбинация: 28... $T:e2!$ и топът не може да се вземе поради 29... $Kd3+$.

Половината турнир бе вече минал. Между водещия В. Попов с 6 т. и 12-я във временното класиране имаше $2\frac{1}{2}$ т. разлика. Всички тези участници се състезаваха с надежда да влезнат в петорката, и след всеки изминат кръг борбата ставаше все по-напрегната. След деветия кръг нямаше участник, който да не бе изпитал неприятното чувство да му се впише нула в турнирната таблица.

В десетия кръг обща изненада предизвика партията Пълевски—Аянски. В позицията на диаграмата, въпреки явното преимущество на белите, двамата пловдивчани се съгласиха на реми. След 28. $f5$ ef 29. $e6$ fe 30. $De5$ белите можеха да получат решаваша атака. Това

неоправдано от гледище на спортния морал миролюбие на Пълевски, очевидно облагодетелствуваше неговия съгражданин Аянски, който бе един от главните конкуренти за влизане в петорката.

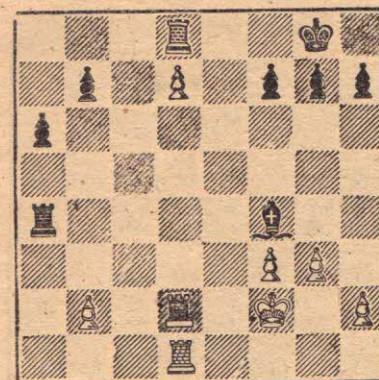
Съвсем неочаквано завърши партията Пелитов—Кюлюмов. Пелитов бе загубил качество, но се защищаваше упорито. В горната позиция той игра прибързано 43. $Cf3?$, разчитайки да продължи съпротивата, за която надежди му даваше по-добрата пешечна конфигурация в центъра, но изведнаж последва изненада: 43... $Th4+$! и белите се предадоха. На следния ход те стават мат-

Горещи спорове предизвика зафиксираният от съдията на турнира служебна загуба на Аянски, поради това че той през време на партията си срещу Хаджипетров се бе отлъчил за няколко минути от турнирното помещение. Скоро обаче съдията внезапно промени решението си и разпореди да се играе нова партия. От това ошетен остана Хаджипетров, тъй като позицията, в която бе прекратена първата партия, бе по-добра за него.

След този кръг челната група бе настигната от Кюлюмов, който от последните пет партии набра $4\frac{1}{2}$ т.

В 13-я кръг силно проведе партията си Аянски срещу Атанасов. Атанасов, който до този момент бе в челната група, загуби и следващите си две партии и отпадна окончателно от петорката.

Драматично протече партията Яковлев—Хаджипетров. След напрегната

борба и взаимни неточности се стигна до позицията на диаграмата.

Тук Хаджипетров игра 36. . . O: f4 — грешка, след която трябваше веднага да загуби партията, но Яковлев не видя решаващото 37. Te2! Цf8 38. Tde1! и продължи 37. gf? Последва 37. . . Цf8 38. Tc1 Tb4 39: Te2? и сега се случил най-големият курioз на турнира — в печелившата позиция Хаджипетров се предаде, считайки заплахата 40. Te8 за неотразима. И двамата противници не забелязаха очевидната защита 40. . . Td4, след която ход Хаджипетров оставаше с пешка повече и по-добра позиция.

Ненормално започна предпоследния 14-ти кръг. Съдията Меркулов, закъснял и партиите започнаха в 5 ч. и 40 мин., вместо в 5 ч. Състезателите, които чакаха съдията през това време се бяха силно изнервили. Тази нервност се отрази и върху самата игра. Няколко партии бяха загубени с груби грешки. Стана ясно че загубилите Пантелеев, Хаджипетров и Атанасов отпадат окончателно от петорката.

Да се класират за финала възможност имаха следните участници: Квятковски (9 т.), Пълевски и Аянски (по 8½ т.), Пелитов, Попов и Яковлев (по 8 т.), Кюлюмов (7½ т.). Съществуваше курioзната възможност от 1—6-то място да се класират с по 9 т. шестима, като по Бергер отпадна Яковлев.

В последния кръг Пълевски спечели бързо от Димитров, а Квятковски с Пелитов завърши наравно. С това те си осигуриха дележа на I и II място. Скоро се определиха и другите два финалиста Аянски и В. Попов, които завършиха наравно — първият със Сиджаков, а вторият с Хаджипетров. Не беше още ясно кой ще е петият. Оспорваха си местата Пелитов и Яковлев. Пелитов си завършил партиите с 8½ т., а Яковлев — с 8 т. продължаваше да играе срещу Атанасов. Според предварителните изчисления при равно число точки коефициентът на Пелитов по Бергер бе по-добър от този на Яковлев. Ето защо стремейки се към победа Яковлев жертвува качество за да изостри играта. Оказа се, че жертвата е некоректна и Атанасов получи спечелен завършек, който обаче изискваше точна игра. Междувременно неочаквано Кюлюмов спечели загубена за него позиция срещу Пантелеев и с това „Бергерът“ се измени във вреда на Пелитов. Узнавайки това, Яковлев започна упорито да „спа-

сая“ партията. След няколко неточности от страна на Атанасов се получи следната позиция:

Последва 66. . . Tc5? (Този ход губи. Черните форсираха реми посредством 66. . . T: h5) 67. h6 Qd4 68. h7 Tc8 69. Qf5 Td8 70. Oh5 Цc3 71. Of7 Tf8 72. Цg6 T: f7 73. Ц: f7 Ц: b3 74. h8Д Ц: a4 75. Db2 и черните се предадоха.

Напрегнатата 20-дневна борба завърши. Правото да участвуват във финала на деветото Републиканско първенство извоюваха: Квятковски и Пълевски (с по 9½ т.), Аянски и Яковлев (с по 9 т.) и В. Попов, който има по-добър коефициент от класиралите се с него Д. Пелитов и М. Кюлюмов (по 8½ т.).

Напълно заслужен е успехът на Сергей Квятковски. Добра теоретическа подготовка, познаване на най-модерните варианти и голяма амбиция — това са добрите му качества. Играе позиционно агресивно, не изпуска тактическите възможности и разиграва добре завършеците. Няма още достатъчно турнирен опит, поради което предложи реми в няколко по-добри за него позиции. Добро впечатление направи Квятковски със сериозното си отношение към турнира и спазването на строг състезателен режим.

Нервно и без голяма амбиция игра Пълевски. Мобилизира се и усия да се класира добре, едва след като положението му стана доста нестабилно.

Аянски показа солидна позиционно-маневрена игра. Защищаваше се изобретателно и упорито, но не се чувствуваше сигурен в усложненията. Необходимо е да позадълбочи и разшири дебютния си репертуар и да изостри стила си.

Както обикновено, Яковлев и в този турнир в дебютите изпадна в тежки позиции, в които упорито и изобретателно се защищаваше, показвайки голяма издръжливост. Същият трябва да поработи върху дебютната си подготовка и реализацията на завършеците.

В. Попов показа своите добри качества на рутиниран състезател. Играеше спокойно и се ориентираше добре в тактическите усложнения. Срещу по-силните състезатели обаче играта му не бе достатъчно убедителна. Това личи и от резултата му — от постигнатите 8½ точки 6 са спечелени срещу противниците му от втората половина на турнирната таблица.

Пелитов игра добре, но докато извесни партии провеждаше извънредно упорито, в някои моменти на турнирната борба се отпускате и поради това загуби ценни точки.

Д-р Кюлюмов започна неудачно и от първите пет партии набра само една точка. След това обаче показа високи морално-волеви качества, спечели 7½ т. от 9 възможни и усия да догони челната група. Само по-лошият коефициент по Бергер, му попречи да се класира за финала. Д-р Кюлюмов постигна най-много печалби в турнира — 8! Построяваше добре играта си и умело реализираше достигнатото преимущество, понякога обаче допускаше груби грешки и не бе

на нужната висота в позиции, в които се изискваше дълга и упорита отбрана

Младият Геревски се стреми към двустра борба, в която се ориентира добре, но играе неуверено в позиции изискващи спокойна маневрена борба. Прибързаната му игра стана причина да изпусне спечелени за него позиции.

Изненада с незадоволителното си класиране Хаджипетров. Притежаващ големи теоретически познания и свеж атакуващ стил, той се показа извънредно впечатлителен към загубите, игра нервно и допусна редица груби грешки.

Б. Атанасов игра с голяма амбиция, ориентираше се към остри атакуващи продължения, но понякога надценяваше възможностите на позицията си и играеше неуверено, когато трябваше да се защитава. До 12-я кръг той бе считан за сигурен финалист, но неможа да издържи до край напрежението на бо-бата.

Пантелеев разиграваше отделни партии и отделни фази на играта — дебюта и мителшпила — много добре, но допускаше груби грешки и неточности в ендшпила, дължащи се предимно на нервна игра.

Хр. Димитров играеше предимно на атака, като пренебрегваше позиционните принципи.

От П. Кузовов се очакваше по-добър резултат, но явно е, че продължителното му откъсване от шахмата се е отразило върху играта му, която страдеше от грешки и неточности.

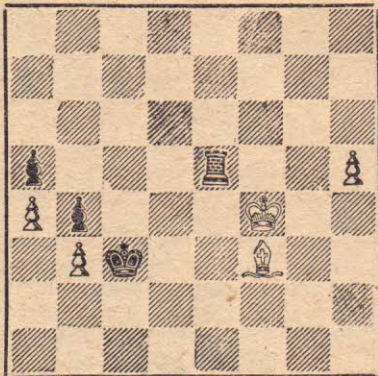
Младият Сиджаков игра без амбиция. От трите точки, които набра, две са срещу състезатели от първата петорка, което показва, че при повече работа над своята подготовка и по-сериозно отношение към турнирната борба може да разчита на успех.

В. Василев явно не бе подготвен за това тежко състезание.

Турнирът протече много напрегнато и интересно и показа ръста на младите кадри. Първенецът Квятковски и класираният за финала Аянски нямахат още навършени 19 години!

Главната слабост на турнира беше в съдийската колегия. Единът от членовете на съдийската колегия д-р Кюлюмов беше и състезател, а другият изобщо не се явяваше на турнира и до края остана неизвестен на участниците. Главният съдия — Меркулов трябваше да се справя сам с цялата съдийска и техническа работа. Необходимо е да се подчертае, обаче, че Меркулов не погледна сериозно на своите задължения и не се показва на висота като съдия. Допуска неправилно решение по партията Хаджипетров — Аянски, закъсня на едни от най-решителните кръгове, напускаше за продължително време турнирната зала, държеше се грубо с участниците. Всичко това доведе до изнервяне на някои състезатели и повлия върху играта им.

Техническата и домакинска страна на турнира бе на висота. Участниците отпътуваха от Благоевград с най-добри впечатления и чувства към гостоприемните домакини и благаевградските шахматисти.

III А III ТГ III III

№ 91. ВИЕНСКА ПАРТИЯ

КВЯТКОВСКИ ХАДЖИПЕТРОВ

Полуфинал за Републиканско първенство — Благоевград, 1954 г.

Обяснения от С. Квятковски

1. e4 e5 2. Kc3 Kf6 3. f4 d5 4. fe K:e4 5. Kf3 Oe7 6. d4 Ob4 7. Od2. По-слабо е тук 7. Dd3, на което ще последва 7... c5 8. dc Kc6! с добра игра за черните (Алехин).

7... K:d2. Черните повърхностно разиграват дебюта. По-сино тук е 7... c5 8. K:e4 de 9. O:b4 cb 10. Kgl Kc6 и черните получават превъзходна игра. Друга възможност за черните е 7... K:c3 8. bc Oe7 9. Od3 c5 10. O—O c4 (Квятковски—Чалъков, Реп. отборно първенство 1953 г.) Получава се подобна на случилата се в партията позиция, но със запазени чернополи офицери, което е от полза за черните.

8. D:d2 O—O 9. Od3 c5 10. a3 O:c3. Не можеше да се играе 10... Oa5 поради 11. dc! и ако 11... d4?, то 12. K:d4 13. O:h7+ и D:d4. Едва ли беше по-добро 10... cd 11. ab dc 12. D:c3 и черните остават с изолирана пешка „d5“.

11. bc c4 12. Oe2 Da5. Ако разгледаме така създалата се позиция, ще забележим голямото сходство с построенията получавани при френска защита във варианта 1. e4 e6 2. d4 d5 3. Kc3 Ob4. Съществена разлика е, че пешката „f2“ е „разменена“ с пешката „e6“, което благоприятствува атаката на белите на царския фланг. Затуй ходът Da5, толкова добър при френска защита, тук трябва да бъде порицан, понеже отклонява дамата от защитата на черния цар.

13. O—O Kd7 14. Kh1. Със силна заплаха Kf5—d6.

14... Kb6 15. Tf3 Oe6 16. Tg3 Kc8. Черните осъзнават допуснатите от тях грешки и бързат да върнат дамата и коя за защита на царя. След 16... Ch8 белите посредством 17. Dg5 Tg8 18. Kf5 O:f5 19. D:f5 Taf8 20. Oh5! получаваха силно атакуващо положение.

17. Dh6 g6 18. Tf1. По време на партията аз разглеждах и още по енергичното продължение 18. Kf3! със следните примерни варианти: а. 18... D:c3 19. Tf1 Te8 20. Kg5! D:d4+ 21. Ch1 и черните нямат защита от D:h7+ и T:f7+. б. 18... f6 и ако сега 19. ef, то 19... T:f6 20. Kg5 Dc7 и черните успешно се защитават. В този вариант аз просто не догледах очевидната жертва 19. T:g6+ hg (19... Ch8 20. ef Dc7 21. Tg7!) 20. D:g6+ Ch8 21. ef Dc7 (Tf7) 22. Kg5! със спечелено положение за белите. Поради

това изоставих този вариант и предпочетох да усиля още повече позицията си.

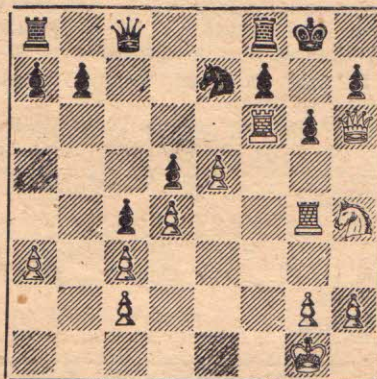
18... Ke7. Защищавайки се едновременно от Kh4—f3—g5 и от K:g6!

19. Tf6! Dc7 20. Og4. Не вървеше 20.

Kf3 поради 20... Kf5 21. T:f5 O:f5

22. Kg5 f6 и черните печелят.

20... O:g4 21. T:g4 Dc8.

22. e6! Ch8. На 22... fe би последвало 23. K:g6! с печалба.

23. Tgf4. Черните се предават. Ако 23... Kg8, то 24. K:g6+! fg 25. T:f8 и белите печелят.

№ 92. ИСПАНСКА ПАРТИЯ

ПЪДЕВСКИ ЯКОВЛЕВ

Полуфинал за Републиканско първенство — Благоевград, 1954 г.

Обяснения от Р. Бобеков

1. e4 e5 2. Kf3 Kc6 3. Ob5 a6 4. Oa4 Kf6 5. O—O Oe7 6. Te1 b5 7. Ob3 d6 8. c3 O—O 9. d4. Обикновено белите тук играят 9. h3, погичвайки на неприятната свързка 9... Og4, но Пъдевски очевидно се стреми с този стъп, днес рядко употребяван вариант, да отклони противника си от заучени съвременни дебютни схеми.

9... Oa4! Най-силно! Черните създават натиск върху центъра и леко изравняват.

10. h3. Черните имат добра игра и след: 10. Oe3 ed 11. cd d5 (Най-просто) 12. e5 Ke4 или 10. d5 Ka5 11. Oc2 c6! 12. dc Dc7! и ако 13. Og5 Kc4!

10... O:f3. Изглежда принудено, но всъщност възможно е и 10... Oh5! и не е добре белите да спечелят пешка, тъй като на 11. g4? Og6 12. g5 Kh5 13. Od5 Dd7 14. de следва 14... Tad8 15. ed O:d6 и черните имат очевидно повече от достатъчна компенсация за пешката.

11. gf. Позицията определи. Бе-

лите имат двойка офицери и силен център, а черните — добра контраигра срещу отслабеното царско крило на противника. Следващият ход обаче показва, че черните не са докрай запознати с тънкостите на варианта. Очакванията на Пъдевски да отклони противника си от известните му варианти очевидно не оправдават.

11... Kh5? Слабо! Черните правилно се ориентират към игра на царския фланг, но я провеждат погрешно. Трябваше предварително 11... Ka5 и на 12. Oc2 Kh5. Напр. 13. f4! K:f4 14. O:f4 ef 15. Dg4 Oh4 16. D:f4 Dg5+ — с равни шансове Болеславски—Флор, XVII първенство на СССР.

12. f4! K:f4 13. O:f4 ef 14. Od5 De8 15. Df3 Tad8 16. D:f4 Of6 17. Kd2 Ke7 18. Ob3 Kg6 19. De3 Oh4 20. Kf3? С последните ходове белите увеличаваха системно преимущество си и достигнаха значително пространствено надмощие. По нататък чрез 20. Te2! те трябваше да подготвят f4! с последващо Ch2 и атака в центъра и по линията „g“. Тъй като черните нямат никаква контраигра, считам, че позицията им беше стратегически загубена. Сега те обръщат развоя на играта в своя полза.

20... De7 21. Ch2 Ch8 22. Oc2 c5! 23. Teg1 cd 24. cd d5. Черните можеха чрез Tc8 и Te8 да опитат да увеличат натиска в центъра, без да бързат да определят пешечната позиция.

25. K:h1? Необходимо бе първо 25. e5 и след това K:h4.

25... K:h4? Черните не използват грешката. Правилно беше 25... Dc7+ и 26... D:c2 с печалба на пешка!

26. e5 f6 27. e6! Най-силно, но очевидно принудено. Иначе fe и Kf3+ с печалба.

27... f5. Подсигурява отсъпленнето на коя и подготвя евентуално нападение върху пешката „e6“.

28. Ch1! Труден ход, който отнема на черните възможността Dc7+ или при случай Kf3+.

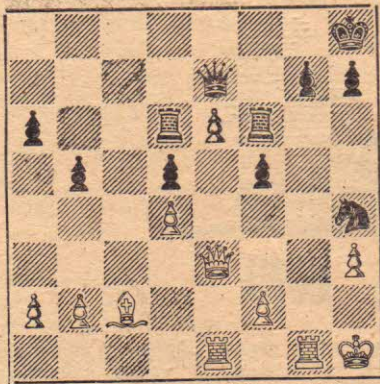
28... Td6. Не може 28... f4 29. Dd3 Kg6? 30. T:g6! hg 31. D:g6 31... Dh4 32. e7! и белите печелят. Добре беше обаче 29... g6! с равна игра.

29. Tae1 Tf6. (Виж диагр. на стр. 102).

30. Dc3! С находчива тактическа игра белите доказват силата на позицията си. Не може сега 30... T:e6? поради 31. Dc8+! с печалба. Затова черните парират мата:

30... g6 31. Ob3! Сега пък следва неотразима атака върху пешката „d5“.

31... Tf:e6 32. O:d5 T:e1 33. T:e1 Dd7 34. Oe6! Последна тънкост! Поради заплахата 35. d5! черните са при-

Положение след 29. . . Tf6

нудени да минат в ендшпил, който благодарение на опасната пешка „d“ е спечелен за белите.

34. . . Дс6+ 35. Д:с6 Т:с6 36. d5 Тd6. Не може 36. . . Тс2 37. Тd1 Т:f2 (Със заплахата Кf3) 38. Цg1! и пешката „d“ излиза в дама.

37. Тс1 Цg7 38. Тс6 Тd8 39. Т:а6 Кf3 40. Та7+ Цf6 41. Т:h7 Та8 42. Цg2 Ке1+ 43. Цg3 Т:а2 44. f4. С жертвата на пешката „а2“ белите мобилизираха и царския си фланг. Останалото не се нуждае от коментарии.

44. . . g5 45. Th6+ Цg7 46. fg Т:b2 47. 0:f5 Tb3+ 48. Цf4 Tb4+ 49. Цg3 Tb3+ 50. Цg4 Tb4+ 51. Цh5 Kg 52. Th7+ Цg8 53. g6 Th4+ 54. Цg5. Предава се. Въпреки допуснатите от двете страни неточности — интересна борческа партия.

№ 93. ИСПАНСКА ПАРТИЯ

АЯНСКИ КЮЛЮМОВ

Полуфинал за Републиканско първенство — Благоевград, 1954 г.

Обяснения от П. Иванов

1. e4 e5 2. Kf3 Kc6 3. Ob5 a6 4. Oa4 Kf6 5. 0—0 Oe7 6. De2. Обикновеният ход тук е 6. Te1. Белите свързват хода в текста с определена система.

6. . . b5 7. Ob3 d6 8. c3 Ka5 9. Oc2 0—0 10. h3 c5 11. d4 Dc7 12. d5. Системата да се блокира центъра при хода 6. De2 принадлежи на Щолц. Обаче по-нататък шведският майстор се стреми към разкриване на „f“ линия посредством подготовката на f4 след Kh2. В настоящата партия Аянски продължава атаката на царския фланг по класически начин, поради което партията губи теоретическа стойност.

12. . . Od7. Заслужаваше внимание 12. . . h6 13. Kh2 Kh7 14. f4 ef 15. O:f4 Og5! и т. н. или 12. . . h6 13. g4 Kh7 14. Kbd2 Kg5 и т. н. и в двата случая с контрагра.

13. Kbd2 c4. Очевидно единственият начин да се получи игра на дамския фланг.

14. g4? Грешка, която черните не използват. Необходимо беше 14. Цh1 с последващо Tg1 и g2—g4 както по-нататък в партията.

14. . . Tib8? Много неприятно за белите беше 14. . . h5! и не се вижда удобно продължение. Напр. не минава 15. gh K:h5 16. K:e5? поради 16. . .

Kf4!, а след 15. g5 Kh7 16. h4 Og4 с последващо g6, f7—f6 и т. н. черните също получаваха прекрасна игра. Най-добре в този случай изглежда 15. Kh2.

15. Цh1 Ke8 16. Tg1 Dd8. Добър профилактичен ход. Черните освобождават полето „с7“ за коня.

17. Kf1 b4! 18. cb. Практически почти принудено, но сега черните получават пункта „d4“. Продължението на партията показва, че това има съществено значение.

18. . . Т:b4 19. Ke3 Tc8 20. Kf5 Of8 21. h4 Tbb8 22. h5 Kc7! 23. Og5 f6. Този ход дава възможност на белите да разкрият линията „g“, но 23. . . De8 е съмнително поради 24. Od2!

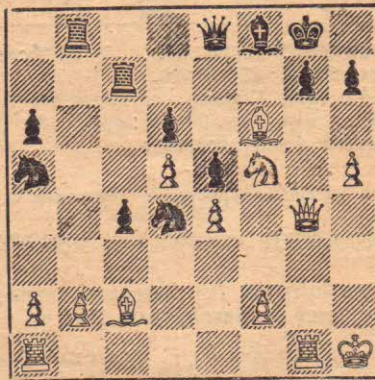
24. Oc1 Kb5 5. g5 De8! Заплахата на пешката „h5“ е свързана със завладяването на пункта „d4“. Изобщо тази част от партията черните провеждат много добре. Белите подценяваха това и нищо не предприеха, за да попречат на този план, а атаката им на царския фланг може и да не успее!

26. K3h4. Не се вижда друго продължение за белите.

26. . . Kd4 27. Dg4. Не може, разбира се, 27. K:d4 ed със заплахата d4—d3. Сега на 27. . . K:c2 следва 28. gf с разгром.

27. . . 0:f5 28. K:f5 fg 29. 0:g5 Tc7. Ако 29. . . K:c2, то естествено 30. Of6 Te7 31. K:g7 0:g7 32. 0:g7 с разгром.

30. Of6.

30. . . Tbb7? Груба грешка в цайтнота, след която черните губят форсирано. Правилно беше 30. . . K:f5! 31. D:f5 (31. ef Df7!) 31. . . Т:b2 или 31. . . Df7 и положението на белите е почти безнадеждно! Съществен момент в партията, който показва, че стратегията на черните във връзка със завладяването на пункта „d4“ е била правилна. Сега белите леко довеждат партията до победа.

31. K:d4 ed 32. 0:d4 Tf7 33. Oc3 T:f2 34. Tg2 Tbf7 35. Tag1. По просто е 35. 0:a5.

35. . . Т:g2 36. Т:g2 Kb7 37. Цg1 Kc5 38. h6! g6 39. e5! de 40. 0:g6 Ch8. Или 40. . . hg 41. D:g6+ Og7 42. hg Dd7 (42. . . De7 43. d6 Df6 44. D:f6 T:f6 45. 0:e5+) 43. 0:e5 D:d5 44. Dh5! и белите печелят.

41. 0:f7 D:f7 42. 0:e5+. Черните се предават.

№ 94. СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА

ЯКОВЛЕВ

АЯНСКИ

Полуфинал за Републиканско първенство — Благоевград, 1954 г.

Обяснения от Е. Яковлев

1. e4 c5 2. Kf3 d6 3. d4 cd 4. K:d4 Kf6 5. Kc3 a6. Вариант „Опоченски“, един от най-разпространените в практиката на последните турнири. Черните изчакват да видят плана на белите и в зависимост от него да играят: на 6. g3 или 6. Oe2 6. . . e5 с последващо Kbd7, а след 6. f4 може 6. . . Дс7 и в зависимост от хода на белите 7. . . e5 или 7. . . g6.

6. Og5 e6. Неточно е 6. . . e5 тъй като след 7. 0:f6 D:f6 8. Kd5 Dd8 9. Kf5 белите имат по-добра игра. По-еластично е 6. . . Kbd7 и на 7. Df3 черните могат да отговорят 7. . . g6.

7. Df3. Интересен ход, с който белите, възползувайки се от обстоятелството, че конят на d4 не се нуждае от защита, започват игра в центъра и на царския фланг. В плана на белите влиза, след 0—0—0 и Oe2, да играят Dg3 с давление върху g7 и d6.

7. . . Oe7 8. Oe2 Dc7 9. Dg3 Kc6. Неточно. Трябваше 9. . . Kbd7.

10. 0—0—0 Ke5 11. f4 Ked7. Не може 11. . . Kc4, поради 12. Dd3 и на 12. . . Kb6 (12. . . b5? 13. Kd:b5!) 13. g4 и натискът на белите нараства.

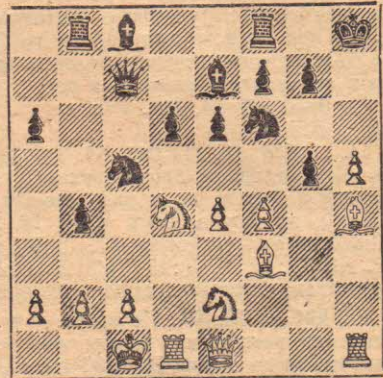
12. Of3 0—0. Според мене по-точно беше 12. . . h6.

13. h4 Ch8 14. h5 h6. Черните вече имат по-тежка позиция. По-добре изглежда 14. . . Kg8.

15. Oh4 Tab8 16. De1. Подготвяйки движението на пешката „g“. По-силно беше обаче 16. Dh2, откъдето дамата защитава полето „с2“ и е разположена по-добре за атака.

16. . . b5 17. g4. Нищо не дава 17. e5 поради 17. . . de 18. Kc6 e4. 19. K:b8 fe 20. K:d7 0:d7 и черните имат за качеството пешка и силна позиция.

17. . . b4 18. Kce2 Kc5 19. g5 hg.

20. 0:g5? Играейки своя 19 ход (направен след 30 минутно обмисляне), аз смятах да продължа тук: 20. fg Kf:e4 21. g6 f6! 22. h6 gh 23. Og5! K:g5 24. T:h6+ Цg7 25. Dh4 Tg8 (25. . . f5 е по-слабо) 26. Th7+ Цf8 27. Dh6+ Цe8 28. Kc6 K:h7 29. gh Th8 30. K:b8 D:b8 (Ако 30. . . Of8, то 31. Oh5+ Цe7 32. Dg6 Od7 33. K:d7 D:d7 34.

Dg8 Oh6+ 35. Цb1 Дс8 36. Df7+ Цd8 37. Д: f6+ и белите печелят) 31. Dg7 и белите печелят качество при нестихваща атака. Внезапно обаче се отказва от горепосочения вариант, като сметнах, че давлението, което сега се получава, е решително и то без всякакви жертви. Показа се обаче, че позицията на черните е защитима. Неоправдана нерешителност, особено след като са употребени толкова време и усилия за разчитане на отделните варианти!

20. . . Ob7 21. Dh4 Kcd7 22. f5. Белите разчитат само на 23. . . e5 24. h6 g6 25. fg fg 26. Ke6 с печалба на качество и не забелязват последвалия прост отговор на черните. Правилно беше 22. e5 de 23. h6 g6 24. fe Д: e5 25. Of4 и с качество в повече белите имаха всички шансове да разчитат на печалба.

22. . . Tbc8 23. h6 g6 24. fg fg 25. c3? Твърде слабо, тъй като се компрометира позицията на царя. Трябваше 25. Td2. Сега черните получават опасна контраигра.

25. . . b: 26. К: c3 Да5 27. Цb1 Кс5. Неточност — с жертва на качество черните получаваха силна инициатива. Напр 27. . . Т: c3 28. bc Д: c3 29. De1 К: e4! 30. О: e4 О: e4+ 31. Д: e4 Tb8+ 32. Kb3 О: g5 и след най-доброто 33. Dd4+ Д: d4 34. Т: d4 d5 черните имат за качеството две свързани проходни пешки, а пешката „h“ е обречена на гибел. Тук черните бяха вече в цайтнот.

28. Thf1 e5 29. Kc2 Tb8 30. Цс1 Kd8 31. Ke3 Tbc8 32. Цb1 Цh7 33. Kg4 Kcd7 34. Og2 Tc4 35. Ke3 Td4 36. Oh3? О: e4+ 37. Цa1? Т: d1+. И двамата не видяхме, че след 37. . . Od3 черните печелят качество.

38. Ke: d1 Of5 39. О: f5 gf 40. Т: f5 Де8. В тая сложна позиция белите записаха своя 41 ход и при доиграването предложиха наравно, което беше неоснователно отхвърлено.

41. a3! Добър ход, който предпазва от възможните в някои варианти матове по първия хоризонтал.

41. . . . Dg6 42. Tf2 Tg8 43. О: f6 К: f6? Необходимо бе 43. . . О: f6 44. Де4 Кс5 с равенство. Черните надценяват позицията си.

44. Дс4! Д: h6 45. Д: a6 Kq4 46. Dd3+ Dg6 47. Dh3+ Kh6 48. Ke3 Og5 49. Ke5. Белите пак получиха доста неприятен натиск.

49. . . e4 50. Tg2 Te8? Груба грешка в цайтнота, но позицията на черните вече е много тежка. Останалото е ясно.

51. Dd7+ Цh8 52. Т: g5 Д: g5 53. Д: e8+ Цg7 54. Д: e4 Kf5 55. Цa2 Цf7 56. Kb5 Цg7 57. Kd4 К: d4 58. Д: d4+ Цg6 59. Kf4+. Предава се. Крайно борбена партия. Единствена загуба на младия Аянски.

№ 95. СТАРОИНДИЙСКА ЗАЩИТА ПОПОВ АТАНАСОВ

Полуфинал за Републиканско първенство — Благоевград, 1954 г.

Обяснения от В. Попов

1. d4 Kf6 2. Kf3 g6 3. g3 Og7 4. Og2 0—0 5. 0—0 d6. Получи се Староин-

дийска защита с хода „g3“. Тук белите бяха предоставили на черните възможността да изберат симетричния вариант с двойно царско фианкетто: 5. . . d5 6. c4 c5 7. c: d5 К: d5 8. e4 Kf6 9. e5 и т. н.

6. c4 Kbd7 7. Дс2. Ако белите имат намерението да играят разменния вариант (с d: e5), този ход в настоящия момент е най-точен поради 7. . . e5 8. d: e5 d: e5 9. Td1 Де7 10. b3 и тъй като конят е още на „b1“ чернополният офицер с тем'о отива на полето „a3“, за да упражнява натиск по черния диагонал „a3—f8“. В партията Попов—Макарчик, Сопот 1951 г., се случи: 7. . . e5 8. d: e5 d: e5 9. Td1 Де7 10. b3 Кс5 11. Oa3 Of5 12. Дс1 Таd8 13. Кс3 Т: d1+ 14. К: d1 Те8 15. Ке3 Ос8 16. Kd5 и белите имат известно преимущество.

7. . . c6 8. Td1 Дс7 9. h3. Белите се стремят към известното построение срещу Староиндийската защита с ходовете „h3“, „Oe3“ при пешка на „e2“, при което след „d: e5“ играят „c5“, „b4“ и предизвикват игра на дамското крило, където бият двата офицера от „g2“ и „e3“.

9. . . b6! Черните разрешават доста оригинално проблема за развитието на белополия офицер в Староиндийската защита. Може би те имат желанието да избягнат добре познатите на играещия с белите възможности в разменния вариант. След хода в текста белите добиват повече пространство в центъра.

10. Кс3 Ob7 11. b3 b5 12. Oe3 b4 13. Ka4 Kb6 14. Kb2. При 14. К: b6 разкриването на линията „a“ е в полза на черните и компенсира недостатъка от сдвоената пешка по линията „b“.

14. . . Kfd7 15. Tac1 c5 16. Dd2 Tfd8 17. d5 (!). Правилно стратегическо решение: При блокирането на центъра белите трябваше да преценят доколко ще бъде опасна инициативата на черните на дамското крило след холовете: „a5“, „a4“, „a: b3“, и „Ta3“ и дали атаката, която ще развият белите върху лишеното от фигури царско крило на противника, ще им даде преимущество. Развитието на партията показва, че решението на белите е било правилно.

17. . . a5 18. Oh6 Oh8 19. Kd3 a4 20. Kq5 a: b3 21. a: b3 Та3 22. Tb1 Таd8. Белите трябваше временно да преминаят в защита. Атаката на черните върху пункта „b3“ и играта по линията „a4“ обаче не представляват особена опасност. Напротив, сега атаката на белите върху царското крило ще се засилва с всеки ход.

23. h4. Началото на решителната атака.

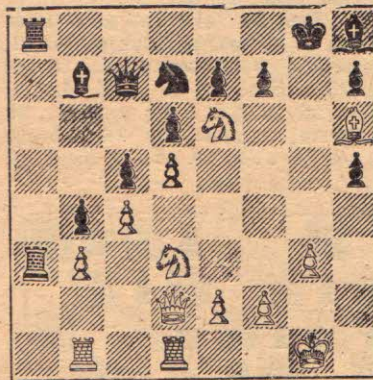
23. . . Kf5 24. Of3. Полезен ход, който не само подкрепя напредването на бялата пешка „h4“, но и при нужда в някои варианти защитава пешката на „e2“ (За да може бялата дама при нападение от „a2“ да отиде на полето „f4“).

24. . . Kbd7. Твърде късно черните прехвърлят фигури за защита на царското крило!

25. h5 К: h5? Черните недооценяват или не виждат комбинацията, която белите провеждат в партията. Трябва да се отбележи, че белите вече имаха няколко много опасни заплахи, напр.: раз-

криване на линията „h“ и заемането и след „Цg2“ и „Th1“.

26. 0: h5 g: h5.

27. Ke6! Ефектна комбинация, която довежда до форсиран мат.

27. . . f: e6 28. Dg5+ Цf7 29. Д: h5+ Цg8 30. Dg4+ Цf7 31. d: e6+, черните се предават, защото следва мат в няколко хода: 31. . . Цf6 32. Og5+ Цg6 33. О: e7+ Цh6 34. Dg5X.

№ 95. ХОЛАНДСКА ЗАЩИТА

ПОПОВ ПЕЛИТОВ

Полуфинал за Републиканско първенство — Благоевград, 1954 г.

Обяснения от М. Вълчанов

1. d4 Kf6 2. f4 d5 3. Kf3 Of5. По-често се среща продължението 3. . . g6, при което се получава класическото построение срещу холандската защита.

4. e3 e6 5. Od3 Kbd7 6. 0—0 Od6 7. Ke5. Най-добрият план за белите беше да засилят контрола си върху слабия пункт e4 със заплахата да проведат пробива e3—e4. Това шеше да принуди черните да блокират възпросния пункт и след размени същият шеше да остане зает от пешка; 7. Kbd2 0—0 8. Де2 Ke4 9. О: e4 О: e4 (Ако 9. . . de, то 10. Kq5 Kf6 11. g4! О: g4 12. Dg2) 10. К: e4 де 11. Kd2.

7. . . Де7? Правилно беше тук 7. . . h5, за да се въпрепятства 8. g4.

8. Kd? Белите не свой ред пропуштат да играят изгодното 8. g4. Напр. 8. . . О: e5 9. gf Od6 10. Кс3+ или 8. . . Oe4 (Ако 8. . . Og6 9. h4) 9. g5±.

8. . . h5 9. 0: f5. Сера на 9. Де2 можеше да последва 9. . . Ke4 10. О: e4 de! и предвид лошото разположение на Ke5, белите не могат да атакуват пешката на e4.

9. . . ef 10. c4 c6 11. Kdf3. Белите преследват лош стратегически план. Необходимо беше 11. cd cd, отнемайки пункта d5 за черния кон (Ако 11. . . К: d5 12. Df3 с последващо e3—e4).

11. . . dc 12. К: c4 Ke4 13. Kfe5 Kdf6 14. Дс2 Цf8 15. b3. Белите продължават да се бавят, в резултат на което добиват постепенно загубена позиция. Правилно беше тук да се започнат активни действия на дамския фланг посредством Tb1 и пробива b2—b4—b5.

15. . . Цg8 16. К: d6 Д: d6 17. a4 Kd5 18. Oa3 Де6 19. Tfe1 h4 20. Tac1. По-добре беше 20. b4 и на 20. . . a6 21. Tb1 с последващо Ocl и b5.

20. . . Th6 21. b4 e6 22. Kd3. Ако

